

واقعه ۲۵ مرداد در شهرستان سمیرم
به نقل از مطبوعات

گردآورنده: محمدعلی سامی

واقعه ۲۵ مرداد در شهرستان سمیرم
به نقل از مطبوعات

گردآورنده: محمدعلی سامی

سرشناسه	: سامی، محمدعلی، ۱۳۳۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: واقعه ۲۵ مرداد در شهرستان سمیرم به نقل از مطبوعات / نویسنده محمدعلی سامی.
مشخصات نشر	: اصفهان : سناگستر، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۸۲۷ ص.: مصور (بخشی رنگی)، عکس؛ ۲۹×۲۲ س.م.
شابک	: ۱۸۵۰۰۰ ریال: 978-600-8466-79-6
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: واقعه ۲۵ مرداد ۱۳۸۲ -- پوشش مطبوعاتی
موضوع	: Historical incidence of 16th August, Tehran, Iran, 2003 -- Press * coverage
موضوع	: جنبش‌ها و قیام‌ها -- ایران -- سمیرم
موضوع	: Insurgency -- Iran -- Semirom
موضوع	: مطبوعات و سیاست -- ایران
موضوع	: Press and Politics-- Iran
موضوع	: ایران -- تاریخ -- جمهوری اسلامی، ۱۳۸۲ -- مطبوعات
موضوع	: Press -- Iran -- History -- Islamic Republic, 2003
رده بندی کنگره	: ۱۵۹۱DSR / ۲س ۲ ۱۳۹۵
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۸۴۴۰۴۵۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۵۵۴۰۶۶

انتشارات سناگستر (۰۹۱۳۱۱۷۲۶۴۲)

نام کتاب:

واقعه ۲۵ مرداد در شهرستان سمیرم به نقل از مطبوعات

نویسنده:

نوبت چاپ:

اول

محمدعلی سامی

سال چاپ:

مدیر تولید:

۱۳۹۵

سیدمحمدرضا سمسارزاده

تیراژ:

صفحه آرا:

۱۰۰۰ جلد

هنگامه قهرمانی

قیمت:

طراح جلد:

۱۸۵۰۰ تومان

دانیال نصر اصفهانی

شماره استاندارد بین المللی کتاب:

پایگاه اینترنتی:

۹۷۸-۶۰۰-۸۴۶۶-۷۹-۶

www.iranpub.com

«کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ و مخصوص پدیدآورنده است»

پیش‌گفتار

به نام خداوند جان و خرد

گردآورندهٔ واقعهٔ ۲۵ مرداد در شهرستان سمیرم
محمدعلی سامی

نقش مطبوعات آزاد

در گذشته‌های بس دور بشر در برابر حوادث طبیعی و مشکلات اجتماعی عاجز و ناتوان بود. توان شناخت و درک حوادث پیرامون خود را نداشت، اما از زمانی که به تکامل فکری رسید، توانست بیندیشد، درک کند، رموز علم را بگشاید و بر سایر موجودات هستی غلبه یابد.

در پی گشوده‌شدن مرزهای علم، خلاقیت بشری شکوفا و درخشان شد و در پرتو تفکر و اندیشیدن، برای هر مشکلی راه چاره‌ای پیدا شد. انسان‌ها هرچه کامل‌تر شدند، اجتماع بزرگ‌تری پدید آوردند و به مرور زمان پی‌بردند که بسیاری از ناکامی‌ها و شکست‌های اجتماعی به دلیل بهره‌نگرفتن از خرد جمعی و بی‌توجهی به آراء عمومی می‌باشد.

از چنین منظری، جوامعی که به مشارکت عمومی روی آوردند، با اتکا به شیوه‌ها و سازوکارهای دموکراسی و مردم‌سالاری، توانستند به شرایط مطلوب‌تر و پیشرفته‌تری دست یابند. یکی از ابزارهایی که فرصت و زمینهٔ مناسبی برای توسعهٔ پایدار و فراگیر به وجود آورد، مطبوعات آزاد بود.

مطبوعات به زودی توانستند به عنوان یکی از ارکان چهارگانه پیشرفت دنیای جدید نقش بارزی ایفا نمایند و در مقام رکن چهارم^۱ دموکراسی بنشینند. بدین گونه موقعیت مطبوعات آزاد از چنان جایگاهی برخوردار شد که با به کارگیری آن، حرکت تعالی بخش و توسعه پایدار شروع شد.

امروزه به یقین می توان ادعا کرد که اگر مطبوعات بتوانند به رسالت تاریخی - که انعکاس دهنده وقایع پیرامون خود هستند - عمل نمایند، علل ناکامی ها، عوامل بروز ناهنجاری های عمومی، ریشه های شکل گیری بحران ها و سایر بن بست های اجتماعی آشکار و ظاهر خواهد شد. در این صورت علاوه بر محققان و تاریخ نویسان، کنش گران اجتماعی و سیاستمداران، فرصت مناسبی خواهند یافت تا با مطالعه وقایع اتفاق افتاده، از شیوه های مدیریت صحیح استفاده لازم را ببرند و بتوانند جوامع را از بحران های اجتماعی که یکی پس از دیگری پدیدار می شوند، نجات دهند.

یکی از بحران های ناگواری که پی آمدهای ناخوشایندی در پی داشت و در تمام مطبوعات و رسانه های کشوری بازتاب وسیعی پیدا کرد، واقعه ۲۵ مرداد سال ۱۳۸۲ هجری شمسی در شهرستان سمیرم - یکی از شهرستان های استان اصفهان - بود. بحران از وقتی شروع شد که به پیش نهاد وزارت کشور، وزرای عضو کمیسیون سیاسی - دفاعی هیأت دولت، بخش نامه ای در خصوص اصلاحات تقسیمات کشوری - در استان اصفهان - تصویب نمودند. به موجب این تصمیم بیست و پنج روستا (معروف به منطقه وردشت) از شهرستان سمیرم انتزاع می گردید و به شهرستان دهقان الحاق می شد.

این تصمیم در مرحله اجرا با مخالفت طبقات مختلف مردم شهرستان سمیرم روبه رو گشت، اما متأسفانه به اعتراضات اولیه توجه لازم نشد. بر اساس گزارش هیأت منتخب قوه قضاییه که بعد از وقوع حادثه، توسط سازمان بازرسی کل کشور اعلام شد، به علت «عدم توجه به اعتراضات اهالی در مراحل مختلف، اعم از شفاهی، کتبی و یا تنظیم طومار، عدم لحاظ کارشناسی، عدم لحاظ شرایط امنیتی و سیاسی، نادیده انگاری موانع متعدد در تغییرات الحاق و انتزاع، نادیده انگاری اقدامات لازم، بررسی شتابزده موضوع خلاف مقررات ماده ۱۰ قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، عدم لحاظ جهات سیاسی و اجتماعی این تغییر، عدم عزم و اقدام جدی در انعکاس اعتراضات مردمی^۲» موجی از مخالفت های عمومی در سطح شهرستان پدیدار گشت و بدین گونه «تجمعات اعتراض آمیز [که] از اقشار مختلف مردم بودند، با ابعاد وسیع تری ادامه یافت.^۳»

در ناآرامی هایی که خیلی سریع توسعه پیدا کرد شش نفر کشته شدند. بیش از صد و پنجاه نفر زخمی و مصدوم گشتند. صدها نفر خسارات جبران ناپذیری دیدند. هزاران نفر از تبعات روحی - روانی این حادثه در امان نماندند. قریب به ده میلیارد ریال به اموال عمومی و دولتی خسارت وارد شد و «... بدین سان فاجعه ای ملی به وقوع پیوست.^۴»

۱. ارکان چهارگانه که برای تحقق و رشد جوامع دموکراتیک و آزاد تعریف شده است: قانون اساسی، نظام پارلمانی (مجلس)، احزاب سیاسی و مطبوعات آزاد می باشد.

۲. روزنامه ایران - سه شنبه ۱۵ مهرماه ۱۳۸۲

۳. دادگاه ویژه رسیدگی کننده به حوادث ۲۵ و ۲۶ مردادماه هشتاد و دو شهرستان سمیرم - تاریخ: ۱۳۸۳/۸/۳۰ - شماره کلاس ۵۲۵۴/۸۳ - شماره دادنامه ۱۹۰۱ - مرجع رسیدگی، شعبه ویژه دادگاه اصفهان.

۴. دادگاه ویژه رسیدگی کننده به حوادث ۲۵ و ۲۶ مردادماه هشتاد و دو شهرستان سمیرم - تاریخ: ۱۳۸۳/۸/۳۰ - شماره کلاس ۵۲۵۴/۸۳ - شماره دادنامه ۱۹۰۱ - مرجع رسیدگی، شعبه ویژه دادگاه اصفهان.

واقعه ۲۵ مرداد شهرستان سمیرم، توسط مقام رهبری کشور، در دیداری که با اعضای هیأت دولت داشتند، بدین گونه مطرح و محکوم گشت: «جامعه باید آرام باشد تا هرچیزی در جای خود قرار گیرد.»^۱

برخی از امام‌جمعه‌های شهرهای مختلف کشور هرگونه برخورد خشونت‌باری را با مردم شهرستان سمیرم درست ندانستند. آیت‌الله احمد جنتی درباره حادثه ۲۵ مرداد شهرستان سمیرم، در خطبه‌های نمازجمعه تهران گفت: «این حادثه، قلب ما را به درد آورد، ... این خون‌هایی که ریخته شده، باید تا قطره آخر آن جواب داده شود و دستگاه قضایی باید آن را بررسی کند.»^۲

امام‌جمعه اصفهان و نماینده ولی فقیه (آیت‌الله یوسف طباطبایی) در حمایت از مردم شهرستان سمیرم گفت: «به خاطر درست کار نکردن و به خاطر غلط کاری بعضی از مسئولین، عده زیادی از این عزیزان [سمیرمی‌ها] کشته و زخمی شدند، که ما این کار را محکوم می‌کنیم و به بازماندگان مجروحین و کشته‌شدگان، از طرف همه شما، تسلیت عرض می‌کنم.»^۳

بسیاری از روزنامه‌های اصولگرا از جمله، روزنامه سیاست روز نوشت: «به‌رغم گذشت ده‌روز از فاجعه خون‌بار شهرستان سمیرم، نماینده‌های تندرو به سکوت مطلق، در مقابل این حادثه اکتفا کرده‌اند.»^۴

روزنامه سیاست روز باز هم گزارش داد: «چند هفته از حوادث غم‌انگیز سمیرم می‌گذرد. درحالی که خون‌های ریخته شده از درودیوار شهر پاک شده‌اند، شهروندان سمیرم درد دل‌هایشان را تنها با گورهای هشت کشته بر جای مانده، زمزمه می‌کنند.»^۵

بعد از وقوع حادثه، هیأت منتخب قوه قضاییه، ضمن برآورد خسارات یک میلیارد تومانی وقایع ۲۵ مرداد در سمیرم، عوامل پدیدآورنده این واقعه را متوجه وزارت کشور، استانداری اصفهان، فرمانداری سمیرم، نماینده شهرستان شهرضا و دهقان دانست.

معاون اول دادستان کل کشور پس از بررسی‌های لازم، در دفاع از مردم شهرستان سمیرم گفت: «اصل حادثه سمیرم ناشی از مطالبات به حق مردم بوده و در چهره مصدومان این حادثه، هیچ نقابی در مخالفت با نظام دیده نشده است.»^۶

اگرچه هیچ فرد یا نهادی اعم از بخش‌های دولتی یا جریان‌های سیاسی، راضی به بروز حادثه‌ای که روزنامه جمهوری اسلامی آن را «فاجعه‌ای ملی خواند»^۷ و هیأت عمومی دیوان عدالت اداری آن را «خلاف قانون»^۸ دانست، نبودند، اما نمی‌توان علت بروز چنین بحران‌هایی را تصادفی و یک‌باره تعریف کرد و از ریشه‌ها و زمینه‌های آن غافل ماند.

اگر چنین حوادثی مورد کندوکاو قرار نگیرند و در عرصه‌های اجتماعی تحلیل و بررسی نشوند، طبیعی خواهد بود که در مراحل بعدی، در قالب و جریان دیگری تکرار خواهند شد و سبب پدید آمدن بحران‌های وسیع‌تری خواهند گشت. برای جلوگیری و ممانعت از این گونه بحران‌ها، همه اقدار مردمی، به‌خصوص پیش‌قراولان عرصه‌های فرهنگی و تحقیقاتی -

۱. روزنامه انتخاب - شنبه ۸ شهریور ۱۳۸۲

۲. روزنامه ایران - شنبه ۸ شهریور ۱۳۸۲

۳. روزنامه نسل فردا - یکشنبه ۲ شهریورماه ۱۳۸۲

۴. روزنامه سیاست روز - دوشنبه ۳ شهریور ۱۳۸۲

۵. روزنامه سیاست روز - یکشنبه ۱۶ شهریور ۱۳۸۲

۶. روزنامه قدس - چهارشنبه ۵ شهریور ۱۳۸۲

۷. روزنامه جمهوری اسلامی - چهارشنبه ۲۹ مرداد ۱۳۸۲

۸. روزنامه اعتماد - دوشنبه ۳ شهریور ۱۳۸۲